

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, péntek, január 21

Tizenegyedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, 1881. jan. 20.

Jeleztük tegnap, mily nagy mértékben áldásos hatással volna országrészünk fejlődésére, ha társadalmilag tovább haladnánk azon nyomokon, melyeken az unióg érve, annyi szépet és jót teremtett ez erőknél és tehetségeknek egy helyi központ körül való csoportosulása. A mint az erdélyrészi társadalom eddig színházat, muzeumot stb. tudott létesíteni Kolozsvárt az erdélyi részek számára, ép úgy ezután is folytathatná egyesített erővel, s biztos sikerrel a szép munkát a közművelődés érdekében.

A kolozsvári tanintézetek nagy mérvű megszaporodásával, az egyetem, gazdasági tanintézet, felső leányiskola, kereskedelmi akadémia, fi. és nőtanítóképezdék létesítésével nem hogy megapadtak, hanem rendkívüli mérvben szaporodtak az erők épen közművelődési érdekekben a fokozottabb tevékenységre.

Miután, mint politikai központ megszünt létezni Kolozsvár, természetesen csak társadalmi téren nyilvánulhat ez együttes munkálkodás, tehát főként az egyleti életben. De hát lehet-e szebb és nagyobb siker mutatná fel, mint épen a helyes alapokon nyugovó, áldozatkész és hazafias elemek által támogatott egyleti úton?

Az előbbre haladott idők amugy is megtermik gyümölcseiket, csak fel kell tudni használni azokat. A mig Kolozsvár összedugott kezzeik bámul az időbe, addig a szükség nyomása alatt Erdélyben külön egyesületek alakulnak: Maros-Vásárhelyt létesít egy irodalmi társulat, Déván régészeti egylet, Deesen külön gazdasági-egylet, s mig Kolozsvár nem tud egy ipari kiállítást létrehozni, megelőzi benne Deés. Korántsem kárhoztatásra méltó kezdemények ezek, ellenkezőleg tanúságai annak, hogy meg van a törekvés és anyag az alkotásra. Ez irány nem csak pártolást érdemel, hanem egy központ körül szervezésre vár, hogy az elszóródott erők egyesítésével annál nagyobb sikert mutathasson fel.

Itt van például a kolozsvári természet tudományi társulat, mely igen dicseretes tevékenységet fejt ki, miért nem lehetne az erdélyrészi társulattá, maga körül csoportosítván egész Erdély természet tudósait, s ez által szélesebb körben még nagyobb tevékenységet fejtve ki. Ha megél, felolvasásokat tart, folyóiratot ad ki a kolozsvári természettudományi társulat, annival inkább megélhetne és virágozhatna az erdélyrészi.

A KELET TÁRCZAJA.

Br. Reichenstein Ferenczcel való ismeretségem.

Barutziu után Móricz István.

(Fiamnak, leányomnak s vejemnek ajánlott elbeszélés.)

Azt kívánták, hogy legyen világosság. Én megígértem, s a mig élni fogok, ez ígérethez tartom magamat. A mihez nem kezdek, hogy megtegyem, azt teljesíteni fogjátok ti, s különösen te fiaim. El voltam határozva, hogy néhány titkot magammal vigyek a sírba, másokat pedig hagyjak el, hogy csak te hozd, halálom után, napvilágra. Ők azonban kényszerítettek, ösztönöznek, hogy most mondjak el mindent, a mit tudok. Gyenge világot fogok gyújtani, mely jönni fognak mások villanyos világítással, mely fényt fog árasztani. Sokaknak fog lájni, de legálabb megfeszítjük a fojtó gázokkal terbelt erkölcsi légkört, s mindenki fogja tudni, hogy ki kivel áll szemközt.

Br. Schaguna András az erdélyi Társulat elnöke meghívott volt Brassából, hogy titkári minőségben vegyen részt a társulatnak 1862. évi november havi ülésében, s hogy lássunk a mi más dolgainkhoz is. A nemzeti congressus megtartására, mely előkészítője leendett az 1863-ban megnyitandó országgyűlésnek, e napokban várták az engedélyt Bécsből. Akarhányszor hivattam meg N. Szebenbe, itt mindig 5—6 napot kellett eltöltenem. 1860. október havától 1865. októberig 14 illy utazásom volt.

A második napon az elnök meghívott, nem tudom már ki által, asztalához.

„Jőj el, mert ő nagyméltóságánál lesz br. Reichenstein is.”

Van három kolozsvári d a l e g y l e t és szeret-számát nem tudjuk hány az összes erdélyi részekben. Miért ne alakulhatnának ezek az országos dalérgylet keretén belül egy erdélyrészi szövetségé?

Van Kolozsvárt annyi tanfőru, mint nem sokkal több Erdély többi részeiben, mely könnyűséggel járna egy erdélyrészi nevelésügyi egyesületet alakítani, mely a nevelésügyi mozgalmakat erős kézzel ragadva meg, az intéző körök támogatását és figyelmét is jobban hívhatni fel arra a sok hátramaradásra, mely dacára a folytonos törekvéseknek ez ügyben nálunk még mindig érezhető, s mely határozottan jóteknony hatással volna az egész erdélyrészi nevelésügyre.

Kolozsvár van hivatva, hogy az erdélyi részekben kezébe vegye az irodalmi mozgalmak intézését. Annyi szétszórt irodalmi erő és kisebb körű irodalmi társulat, mely az erdélyi részekben szétszórva él, ha csoportosulhatna egy központ köré, bizonyosan nemcsak tevékenységben, de a produktó értékében is számbavehetőbbet létesíthetne, mint erejét elforgatva így létesít.

Nem akarjuk elésorolni névszerint azon egyesületeket, melyek egy központi vezetés az onnan kiinduló tevékenység és mozgalom, egységes szervezet, s így egységes és erősebb működés által a magok elé tűzött cél nagyobb megvalósítására sikeresebben is közreműködhetnének, csupán azon út kijelölésére akartunk néhány szót mondani, a melyben ma Kolozsvárnak haladnia kellene, hogy egyrészt fentartsa magának azon helyet, mely kulturális tényezőinél fogva őt, mint az erdélyi részek kulturális életének vezetőjét megilletné, s másrészt elmondjuk a módokat, melyek erdélyrészi humanitarius intézményeink nagyobb, sikeresebb tevékenységére befolyással volnának, a módokat, melyek véleményünk szerint abban vannak, ha egy központ köré seregelve, az innen kiinduló vezetés jó hatása alatt folytatott nagyobb tevékenységgel és így újabb erővel — nagyobb eredményt fognak eszközölni.

Mily képe volna az erdélyrészi társadalmi életnek és Kolozsvár városának, ha, tegyük fel, egy iparkiallítás megnyitása alkalmával, az erdélyrészi irodalmi egyesület, az erdélyi torna-egylet, tűzoltó egylet, az erdélyi gazdasági egylet, az erdélyi természettudományi társulat, iparfejlesztő-egylet, erdélyi muzeum-egylet, tegyük hozzá, erdélyi színház-egyesület — egyszerre tartaná közgyűléseit és mu-

„Ki az a br. Reichenstein?”

„Hát nem tudod? udvari tanácsos, Popu Lászlónak volt tanulótlarsa, s még nagyobb ur lesz belőle.”

Akkor hallottam először a Reichenstein nevet. Legalább tíz évvel fiatalabb, mint én, s miután Erdélyből eltávozva, Nagyváradon államszolgálatba lépett, nem volt alkalmam vele megismerkedni.

Azon idő alatt, mig az asztalnál ülünk, elhatároztam az erdélyi vasut égető kérdését előhozni, mely felett N. Szeben s Brassó városok nyolcz év óta nagy egyenlenségben állottak. Br. Reichenstein, támogatva br. Schaguna által, minden áron meggyőzni akart arról, hogy az osztrák állam Erdélynek nem adhat hosszabb vasutat, mint csak Aradtól Szebenig és Verestoronyig; én azonban s a brassóiak mind igen jól voltunk értesítve Bécsből Maager Károly s más ottani tekintélyes szászok által, hogy azon napon, midőn az erdélyi magyar arisztokratia elhatározza a birodalmi tanácsba való belépést, Schmerling minister és társai a nagyváradi-kolozsvári-brassói vasutvonatra az engedélyt megadja, épen úgy, a mint azt most látjuk, egy szárnyvonallal N. Szebenig. A vasutak kérdését a nemzet politikai ügyekben régtől fogva a politikai tráfikálás eszközül használták. Do ut des, facio ut facias. Popea vicarius ur bizonyosan emlékezni fog e jelenetre.

Ezért hivatok ti engem az asztalhoz? — gondoltam s eltávoztam. Br. Reichenstein másokkal beszélgetve, várt reám az utcán. Mihelyt oda érkeztem, rendes szokása szerint, karon fogott.

„Uraságodnak van egy gyára? Mennyi chlorkáli, rézgáliez s vasgáliezra van évenként szüksége?”

tatná fel az országnak, hogy ez a kis hazarész önérejéből mire képes?

Rajtunk áll, hogy ennek a ma, bár kissé ábrándos képnek testet szerezzünk.

Az országgyűlés tegnap folytatta a közbiztonsági szolgálat szervezéséről szóló törvényjavaslat 8-ik §-a felett a vitát s mint azt már tegnapelőtti táviratunk jelentette, be is végezte. Szóltak Pulszky Ágost, élesen támadva meg a javaslatnak azon részét, mely a szervezendő csendőrségnek katonai bíraskodás alá vonásáról szól, a polgári bírói hatóságok kizárásával s ezenkívül a miniszterelnök személyét, melyért Tisza Kálmán miniszterelnöktől illő visszautasításban is részesült.

A törvényjavaslatra nézve elfogadtatik-e a 8-ik szakasz a bizottság szövegezése szerent?) névszerint szavazás kértetvén, ez megejtetett a következő eredménnyel:

445 igazolt képviselő közül elnök és 34 horvát képviselő nem szavazván, igen-nel szavazott 149, nem-mel 137, távol volt 134. A többség ennélfogva a bizottság szövegezését fogadta el, s így a módosítások elesetek.

A törvényjavaslat többi szakaszai észrevétel nélkül elfogadtattak.

Tárgyalás alá vétetett a csendőrségi legénység állományának kiegészítéséről szóló törvényjavaslat.

Ifj. Ráday Gedeon gr. ajánlja a törvényjavaslat elfogadását. Irányi Dániel kijelenti, hogy nem fogadja el a törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat azután egy általánosságban, mint részleteiben elfogadtattak.

Ezután a horvát ügyben kiküldendő regnikoláris bizottság tagjaira s a közgazdasági és igazságügyi bizottságba választandó egy tagra adattak be a szavazati jegyek. A horvát regnikoláris bizottság tagjaira beadott szavazati jegyek a miniszterelnök indítványára még az ülés folyamán alatt összeszámláltatni határozattak.

Kovács László interpellációt nyújt be, mely a belügyminiszterhez intéstett.

Egy negyed órai szünet után kibírdettott a regnikoláris bizottság tagjaira történt szavazás eredménye. Beadott összesen 162 szavazat. Legtöbb szavazatot kaptak: Bánhidy Béla b. 155, Éber Nándor 155, Falk Miksa 155, Gróf Péchy Manó 155, Plachy Tamás 155, Zsilinszky Mihály 155, Csáky László gr. 152, Prileszky Tádé 145 szavazatot. Az igazságügyi bizottságba Matuska Péter, a közgazdasági bizottságba Gaál Jenő (pécsai) választattak meg.

Ezzel az ülés 1 óra 10 perczkor véget ért. A holnapi ülésben a fogyasztási adókról szóló törvényjavaslatok tárgyaltnak.

Megmondtam, hogy ezekre, valamint tim-sóra, sósavra, gyantára s másfélékre évenként 18—25,000 ft kívánatlik, a kereskedelmi viszonyokhoz képest, a mint többet vagy kevesebbet dolgoznak 90—100,000 ft értékig.

Br. Reichenstein ipartársulata épen akkor létesült a nagyszabedni steáringyár mellett, ugyanott még egy gyár s egy harmadik Orláthon állítatván fel.

E napról kezdve én, vagyis jobban mondva gyárunk társulata, kereskedelmi összeköttetésbe lépett br. Reichensteinnal s az ő gyáraival, mely összeköttetés tartott az 1873. évi nagy pénzügyi katastrofa utánig, a mikor is az osztrák ipar s kereskedelmi világ 700 millió frton felül (mások szerint 1 milliárdon felül) vesztett. Ugyanez évben a brassói piacon is legkevesebb 2 millió enyészett el, melyből 400 ezer a székelyföldi vas- és rézbányáknál (hol Schaguna metropolita is 28 ezret vesztett az alapokból), 600 ezer Sotiru Manciu testvéreknél, mintegy 200 ezer örmény házaknál, a többi más nemzetiségűeknél, melyek közt szerepel a zernesti gyár is, néhány tízezer frittal. — A szebenieknek sem volt jobb dolguk, s a br. Reichenstein-féle társulatnak két gyára akkor kapott halálos dőfést.

De hát a politikai összeköttetések? Kevés tittelem s az is elő lesz adva.

Az országgyűlést előkészítő nemzeti congressusnak N. Szebenben 1863. ápril havában történt megtartása alkalmával néhány oly jelenet volt, melyet egész életemben át nem feledhetek el, s melyről hiszem, hogy még sokan emlékeznek rá. Isten ellen való véték, hogy e congressusban nem volt gyorsíró, vagy hogy legalább ilyen nem alkalmaztatott.

A congressus előestéjén, a metropolitai lakban, egy 18 személyből álló értekezlet tartat-

ORSZÁGGYÜLÉS.

Jan. 18.

Tárgyalatik a csendőrségről szóló törvényjavaslat.

Szilágyi Dezső abnormisnak találja a 8. § rendelkezését. Ha elfogadnók azt, hogy a csendőrség által elkövetett bűncselekvények ellenében, a kellő jogvédelmet csak a katonai bíróság adhatja meg, akkor Magyarországnak nem volna meg a joga és lehetősége ebben a tekintetben polgárai számára önálló jogi biztosítókat teremteni, mert egy katonai büntetőtörvénykönyv meghozatalához a Lajtán tuli osztrák állam beleegyezése szükséges (Ugy van! a baloldalon) és mert a katonai büntetőtörvénykönyv a véderő határozatai szerint büntetőtörvényre a honvédségnek is.

Elnök a vitát bezárván, Tisza Kálmán miniszterelnök. (Halljuk! Halljuk!) T. képviselőház! Előre is tudom ugyan, hogy az előttem szótolt képviselő ur azt, a mit mondani fogok, jelentéktelennek, semmit mondnak fogja tartani, a mint előbbi nyilatkozataim irányában tette, s mindamellett egy pár észrevételt kívánok előadására tenni. (Halljuk!)

Az egyik és mindenekfeletti az, hogy szemben azon argumentációjával, miszerint ezt vagy azt akarjuk tenni, meg kell jegyeznem, hogy még ezen törvényjavaslattal semmi újat alkotni nem akarunk, hanem a hasonló viszonyok közt eddig létezett status quo-t fenntartani, semmi esetre tehát egy újabb, isten tudja, mitéle dolgok által sugalmazott intézkedést életbe léptetni nem óhajtnak.

Ez az egyik, a mit a képviselő urnak mondani kívántam. A másik, a mit szó nélkül nem hagyhatok, az a képviselő urnak azon felfogása vagy oda állítása, mintha én, midőn a gyorsaságot és szigort említettem, a polgári törvényték ellenében olyat mondtam volna, a mi rájuk nézve sértő lehetett. Én azt hiszem, és a ki ismeri az eljárást, igazat fog nekem adni, hogy az a dolog természetében van és nem a polgári törvényték hibája, hogy az eljárás a katonai bíróságoknál, ha egy vétség felett egy néhány hónapig ítélet nincsen, már mindenki panaszkodik, hogy nem lehet elégtételt kapni, míg rendes bírói felelkezési fórumokon keresztül, hogy mást ne említsék, a dolog természeténél fogva a sokkal hosszabb ideig eltart. Nem az eljárásról, hanem magának a dolog természetében fekvő tényekről szoltottam tehát a magam részéről.

Épen azért t, ház, nem akarva visszaélni a t. képviselő urnak becses türelmével, készek nyilatkozva azonban a magam részéről, ha önök beszélnek, ezental is a legnagyobb türelemre, bevégzem beszédemet azzal, hogy igen kérem a t. házat, méltóztassék a beadott módosítványokat el nem fogadni. Én a magam részéről teljes megnyugvással kérem a 8. § elfogadását; de

ván, a ház öregebbje élesen megtámadott, azért, hogy a másik elnök s több férfiú felszólítása következtében egy házszabály tervezetet készítettem oly czélból, hogy a drága idővesztegetéstől s különösen az egyes személyes összehúrenésektől is, melyek a két elnök közt némelykor előfordultak, megóva legyünk. „A szabályzat mi vagyunk”, mondá András elnök mindnyájok hallatára.

A gyűlés napján szót kértem én is; de nem végeztem be egy mondatot, midőn ezen elnök a szót el is vette tőlem s ő folytatta tovább a beszédet.

Ugy tűnhettem fel akkor szemem előtt, mint a napi renden levő fontos ügyek ellenzője. A teremben s a karzaton nagy zaj keletkezett, minek folytán kényszerülve volt az elnök nekem szót adni; ekkor, lélekben elkeseredve, beszéltem, de mit, nem tudom, s elfoglaltam helyemet.

Miután a hódolati felirat elfogadtatott, a gyűlés 15 perczre felfüggesztetett, a Bécsbe küldendő küldöttség tagjainak választásáról értekezendők. Különböző csoportok képződtek. Azon csoportban, melyben a két metropolita is volt, egyik férfiú küldöttségi tagnak ajánlotta az öreg Fogarasi m.-vásárhelyi kereskedőt is.

„Nem szokásom a császárnál tisztelegni, suszterek társaságában.”

Halva András elnöknek e választát, annyira felboszondoktam, hogy semmi áron se akartam a küldöttségben részt venni, „mert” — mondám én — „ha Fogarasi suszter, én is az vagyok.” Ő kereskedő, én iparos, nem vagyok se tanácsos, se esperes, se hosszú szakállú pápa; mi suszterek vagyunk, s azok is akarunk maradni, kik nem mennek a császárhoz s nem mentünk.

(Foly. köv.)

Hirdetési díjak.

Egy négyesűg cseintémeternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknl külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetésekét fűlvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste. és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Újítottai csihkek

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

ha a t. ház ezt nem akarná, most legfőlebb csak azt méltóztassék tenni, hogy a módosítványok, de nem már elfogadva, hanem megfontolás végett utasítassanak a közgazdasági bizottsághoz; most azonban ne méltóztassanak azok fölött dönteni. (Helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások a szélső baloldalon: Az igazságügyi bizottsághoz!)

Péchy Jenő előadó megjegyzi, hogy Pulszky indítványa már a bizottsági ülésben is felmerült, de elvetetett, szőló tehát ellenzi, hogy ez indítvány a bizottsághoz utasíttassék, és kéri az eredeti szöveg elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Pulszky Ágost szólni akar.

Elnök közbeszól, hogy Pulszkyknak a házszabályok értelmében nem volna szólási joga, mert a mit ő beadott, az nem indítvány, hanem módosítvány.

Tisza Kálmán miniszterelnök arra kéri a házat, hogy miután abból, hogy a módosítványt tizen aláírták, világos a szándék, hogy azt ellenindítványnak kívánták tekintetni: adja meg Pulszkyknak a szót. (Helyeslés.) Madarász József nem akar kegyelmet elfogadni ott, hol joga van a képviselőnek a zárszót igénybe venni, miután az ellenindítványt még 9-en aláírták. (Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)

Elnök megjegyzi, hogy ő nem vonta kétségbe az ellenindítvány benyújtójának azon jogát, hogy zárszóval elhessen, ha az ellenindítványt rajta kívül még 9-en aláírták. Tisza Kálmán miniszterelnök sajnálná, ha a méltányosság által sugallt ajánlat oly mereven utasították vissza, mint azt Madarász tette; de ha a képviselők mégis megteszik, szavazzon a ház folette. Pulszky Ágost azt vitatja, hogy van szólási jog és ezzel élni kíván is, akár ma, akár holnap.

Tisza Kálmán miniszterelnök felszólalása után a ház a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésre halasztja a vita folytatását.

Ugyancsak a holnapi ülésben fognak megválasztatni a horvát regnikoláris bizottság tagjai, továbbá az igazságügyi és a közoktatási bizottság egy-egy tagja, ezután pedig a ezukor-, kávé- és sörfogyasztási adótörvényjavaslat fog tárgyalatni.

Ezzel az ülés d. u. 2 óra 20 perczkor véget ért.

BELFÖLD.

(Vidéki élet)

Cs. Gorbó, 1881. jan. 19.

(Kaszino.)

A farsang nálunk sem mulik el táncozolás nélkül Február 8-án játékony czélú bálja lesz a cs. gorbói kaszinónak, mely most már állandóan megalakult. Olvasó egylettünk alapszabályait a belügyminiszter múlt évi december 8-

A LÁMPAGYUJTÓ.

Angol regény.

Írta:

MISS CUMMINS

Hatodik fejezet.

Hol van a menyiny?

(Folytatás.)

Bontsd fel Villi, szoltott az öreg Flint.

Vilmos kést vett elő, kettémetszette a csomagot át kötő zsinogét, kibontotta a papírt, s egyikét ama fehér kis gipsz alakoknak vonta elő, melyek annyira ismeretsek, s „az imádkozó Sámuel” tüntetik fel.

— Oh! milyen gyönyörű! kiáltott fel Trudka elragadtatással.

— Hogy is nem találtam ki? szolt Villi. Tudhattam volna, hogy mi van benne, mikor több ízben megtapogattam a csomagot.

— Hogyan, te láttál már ilyet többször is? kérdezte Trudka.

— Ehez hasonló alakokat már elégszer láttam életemben.

— Ugy? Én nem soha. A legszebb portéka, mit valaha életemben láttam, Treumann bácsi azt mondta, hogy nekem hozta. De hát honnét kapta?

— Véletlenül jutottam hozzá. Néhány perczcel azelőtt, hogy veled találkoztam Villi, egy utca fszegleténél álltam, hogy egy lámpát meggyujtsak, ek-

án 54515 szám alatt ellátta bemutatási záradékkal. A múlt év végén történt a tisztújítás. Tiszteletbeli igazgató: Báró József. Székely, ki az egyetnek ingyen helyiséget adott a rendelkezése alatti kastély szobáiból. Igazgató: Vass Imre, jegyző. Butka László, pénztárnok: Tüzes János, könyvtárnok: Kovács Gerő. A választmány pedig a következő férfiakból alakult: Andrási Rafael, Ábrahám Miklós, Ballok Károly, Török Árpád és Válya Ferencz.

A kaszinónak 32 rendes — és 12 kültagja van. Járát nyolcz lapot, s hármát ingyen kap az igazgatótól. Izmosodik kaszinónk, ide a deficiitól maig sem ment. Azonban nagy reményünk van a február 8-diki bálhoz, melynek jövedelmétől a deficit teljes elenyészést várjuk.

Visszatérve a bárra, el kell mondanom, hogy látogatottunk és tényesen ígérkezű bálnak a nagy vendéglő emeletén egy oly teremben lesz, melyben évtizedekkel ezelőtt sok népes és kedélyes tánczvigalom történt, s a mely kényelmes mellékszobákkal van ellátva. A bál rendezésére a kaszinói választmány kiküldött egy 5 tagu bizottságot, melynek elnöke Vass Imre s mely minden lehető megtesz a közönség kényelmének biztosítása végett. A meghívók már szétküldöttek, minek folytán úgy vettem észre, hogy a vidék összes értelmisége készülteket tesz jó irányu egyetlen anyagi segélyezése végett egy mulatságos új kellemes eltöltésére. Reméljük, hogy bálunkon Pánczélesek, Zsibó, Hidalmás, Zilah és Deés szépen lesz képviselve.

M—i.

Sopron, 1881. jan. 17.

Vége az idő nálunk is megemberelte magát és a valóságos tél hozzánk is beköszöntött. Hó borít mindent s a kegyetlen szél rettentően tombol. Eddig az volt baj, hogy nincs hideg. No most van, csak győzzük kiállani!

Vasárnap január 16-án zeneszó mellett nyílt meg a részvény uszodában a korcsolyázás, habár azelőtt már egy héttel volt a „jégnek kelteje.“ Szólt a zene, repült a nő s mi férfiak — legalább azt hisszük — a sok szép nő között nagyon „idétlenül mozogtunk.“ Hiába! a nő az előny ebben is!

A korcsolya-egylet itt is mindent megtesz, hogy az ivadot élénkítse és a hideg mulatságot mielőnkbb megkedveltesse. Ma (hétfőn este) tényesen kivilágítás mellett folyt a „hideg mulatás“, csak a mulatók, a kik a jégmezőn kedvvel lejtettek, egy ilyen estét talán el nem cserélnének egy bállal.

A jégen mulatunk. Mulathatunk máshol is. A kaszinó-egylet két tánczos estélyt rendez és a kereskedők bálja is hirdette lett. Dalesély, jelmezball, szóval bál és bál minden időre a határt alatt, a meddig a farsang kinyúl.

A mint jeleztük, a magyar irodalmi s művészi kör tánczesélyt rendez f. hó 22-én, de ezt megelőzőleg művészeti előadást tart. Ezen előadásnak ritka érdekét kölcsönöz az, hogy Dürnberger Paula k. a. Bécs legjelesebb zongoraművésznője s Perli Vilma Sopron kedvelt magánénekesnője is közreműködnek. Ezeken kívül Frankenbug Adolf is fog fellépni, a mi szintén kellemes percekre nyújt kikapcsolást.

No de erről jövőre bővebben szólunk. Megemlíjük, hogy a városi tisztújítás a jövő hóban fog megjelenni Sopronban.

Aigner Ferencz.

kor egy afféle vándor fucskát láttam felém jönni, kik ily gipsz alakokkal szoktak kereskedni. Egész rakás volt nála ilyen, s néhány fekete is. Mindazt egy deszkára állítva fején vitte tova. Épen azon bámultam magamban, hogyan tudja egy fején vinni, s megtartani a kellő egyensúlyt, midőn a fiu egy előtte álló lámpaoszlopba belelöközött, s első gondolatom ekkor az volt, hogy most mindene összetörik szegénynek. De szerencséjére éppen a járda mellett egy összelapátolt nagy puha hó halmaz volt. s a legtöbb alak abba esett bele, s nem tört össze. Csak kettő-három ment széjjel, s azokat el is kellett, hogy dobja. Nő igazán megsajnálta a fiut, mert már késő idő volt, s gondoltam, hogy nem sokat adott el árujából, miután oly sok volt még belőle kezei között.

— Tán inkább fején, jegyzé meg Vilmos.

— Ugy van Villi, vagy legtöbbszörre a hóban, felelte Treumann, s mindenfelé körülte, csak nem ott, a hol helyük volt.

— Én tudom, mit tett akkor Treumann bácsi olyan jól, mintha szememmel látnám, szólott Villi.

Félbehagyta saját dolgát, s segített a fiúnak felszedni széthullott alakjait. Ezt mindenkiért megtette volna. Remélem, ha egyszer Treumann bácsi is bajba jut, majd sokan fognak szívessegi viszonzására gondolni.

— A fiu nem is várta, hogy bajba jöjjen. A szívesseget azonnal viszonzotta. Midőn alakjai ismét mind rendben voltak,

KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

A vízvezetés, csatornázás, illetve talajszáritás, az ömlesztet és hulladékok (szemet, mosóvíz, esővíz stb) kezelésének kérdéséhez Kolozsvárrt.

(Folytatás.)

1. A keménység.

Keménység vagy lágyág alatt azon tulajdonságát értjük a víznek, melynél fogva a szappant nehezebben vagy könnyebben képes feloldani; ezen tulajdonságával egyenes arányban áll a víznek mosás alkalmával tisztító képessége; továbbá a testés, sör, szesz előállításánál többé-kevésbé használhatósága, a gőzvezetőknek a kazánok képződésének nagyobb vagy kisebb fok. Minél lágyabb a víz (bizonyos fokig), annál egészségesebb itálnak, annál alkalmasabb ipari célokra és viszont. A víz keménysége függ a benne foglalt égvényes földtől, és ezek között a főszerep a mészsé és magnesiumé

A víz keménységét tapasztalás után fokok szerint állapították meg, mészsé és magnesium tartalma szerint. (Egy rész mészsé (tisztá mészsé) 100,000 részre.)

Többek között egy angol, francia és német keménységi fok ismeretes a mészsé vagy szénsavas mészsé alapul vétele szerint. Mi itt a németek által használt keménységi fokokat vesszük rártékül. E szerint:

1. lágy víz	2-5—4 fokig,
2. meglehetősen kemény	5—8 fokig,
3. kemény	8 „
4. nagyon kemény	12 „ és azon felül.

Ivóvíznél a keménység legmagasabb fokául a 18 van megengedve, azon felül nem egészségeses ivóvíz.

E tekintetben táblázatunk nagyon magas számokat tartalmaz, azaz vizeink legnagyobb része nagyon kemény, következésképp ivásra, valamint ipari célokra kevésbé vagy éppen nem alkalmasok.

A Szamos, dobánygyári, talpas, katonasütőde, Széchenyi kut e szerint lágyak (kevésbé a zsidó temetőbeli kut), a többiek mind kemény vizek, azaz sem inni, sem iparra nem jók!

2. A chlortartalom.

A számtalan kísérletek és a tapasztalás utján úgy van megállapítva, hogy 0.008 gramm, azaz 8 milligramm chlornál többnek nem szabad lenni a jó, egészséges ivó forrás vagy folyó vízben egy literben.

Ha e mennyiségnél többet tartalmaz valamely víz, már gyanus, mert a chlor olyan részekkel lehet összekötöttségben, melyek az egészségnak ártalmasak.

Ha ezen megállapított maximumot vesszük zsinórmértékül, pedig ezt kell vennünk, akkor táblázatunk adatai szerint Kolozsvárrt a chlortartalmat tekintve, csupán csak és egyedül a Szamos vize tökéletesen jó, egészséges ivó víz.

A többiekben, még azokban is, melyek egyébként elfogadhatók jó ivó vizek, mind sokkal több chlor van a megengedett 8 milligrammál, ugyanis tartalmaznak rozszagúkat szerint sorrendben:

a katonasütőde kutja	13 milligrammot,
a dobánygyári kut	21 „
a Széchenyi kut	25 „
a talpas kut	53 „
a muzeumi csörgő	102 „
A többiek aztán mind nagyobb és akkora	

szépen meghajította magát előttem, mint ha valami nagy ur volnék, egy csomót össze-vissza hadart különös nyelven, minnek felét sem értettem, s végre mindenként azon volt, hogy hálája jeléül, fogadjak el tőle egy kis alakot. Én előbb nem akartam, mivel semmi szükségem rá, de ekkor eszembe jutott a kis Trudka, s hogy tán neki örömet okozhatnék vele.

— S oh! én mennyire örülök neki! szólott Trudka. Még jobban szeretem — de nem, nem jobban, hanem csak nem annyira, mint elpusztult kis macskámat; éppen nem annyira, nem, mert az élő lény volt, s ez nem az, de csaknem annyira. Milyen okos fiu volt az, hogy ezt adta!

Midőn Treumann látta, hogy Trudka figyelmét egészen igénybe vette a kis gipsz alakoska, ott hagyta a két gyermeket együtt beszélgetni, s a thea elkészítéséhez látott.

— Csak ügyelned kell réá Trudka, hogy el ne törd, szólott hozzá Vilmos, nekünk is volt a boltban egy ilyen kis Sámuelünk, s leejtettem egyszer kezemből, az áruvadra, s ezer darabba széttört.

— Hogy mondtad, hogy hívják? kérdezte Trudka.

— Sámuelnek.

— Mik azok a Sámuelek? kérdezte ismét Trudka.

— Nő ez azon gyermek neve, mely után készítették ez alakot.

(Folyt. köv.)

mennyiségeket, melyek őket az egészségre határozottan kártékonyokká, ipari célokra pedig hasonlóan alkalmatlanná teszik.

3. A kénssavany.

Határzama, melynél magasabban elő nem fordulhat a nélkül, hogy az egészségnék ne ártson, 0.06 gramm, azaz 6 centigramm egy liter vízben.

E mennyiségen felül ártalmas, mint kénssavas natron, kali, magnesia orvosi hatása miatt az emésztő szervekre; és technikailag ártalmas, mint nagyobb mennyiségű gipsz és keserű só.

Kolozsvárrt, tekintettel a kénssavanyra, s legjobb a Szamos vize vele a dobánygyár kulja, melyek semmit sem tartalmaznak. Ezeket követik a többiek ily rendben:

a katonasütőde kutja tartalmaz csak: nyomokat,

a talpaskut tartalmaz 0.01 centigrammot,

a Széchenyi-kut „ 0.02 „

Tehát e tekintetben ezek mind nagyon jó vizek.

A többi aztán mind nagyon rossz; ivásra egészségtelen, ipari használatra nagyon kemény.

4. A salétromsavany.

A bécsi vízellátási bizottság megállapodása szerint — melyet más közegéhszégügyi szakértők és bizottságok is nagyjábólrazt mind elfogadnak — az egészséges ivóvíznek nem szabad többet tartalmaznia, mint egy literben 0.004 gramm azaz 4 milligramm salétromsavanyt.

A salétromsavany meghatározása kiváló jelentőségű az ivóvíz jószágának megítélése végett; mivel a tisztá, nem szennyezett források rendszerint igen parányi mennyiségeket közönségesen azonban éppen semmit sem tartalmaznak a salétromsavanyból s ha csak kis mennyiséget találunk valamely forrásvízben, abból biztosan következtethetjük, hogy bomlásban, élenyülésben levő légeny (nitrogén) tartalmu szerves anyagok nincsenek távol azon forrástól, melyeknek terményei emebbe beleszivárognak. A rothadás pedig nem kedvező a mi életünknek; elég világosan int erre egyedül csak szagló érzékünk is, mely minden rothadó anyag iránt undorral tölt el. Mutatja tehát a természet, romlatlan érzék is, hogy ezek ártalmasok; de tényleg kikutatta és kimutathatta ugyanazt a fāradhatatlan buvárlat. Londonban minden héten hivatalosan megvizsgálják az ivó (a vízvezetékbeli) vizet főfigyelemmel a salétromsavra és könnyű módok vannak a közönségnek tudomására hozva, melyekkel ivóvizet mindenki könnyen maga megvizsgálhatja, ha tartalmaz-e az bomlásban levő szerves anyagokat!

Sokszor megessük, hogy az emberiség, annak szaktudósai nagy okozatokat okvetlen nagy okokból egyikezvéen leszármaztatni a mindennapi tapasztalást, a népek előttük kieszenek látszó, de meg nem hāmisított tapasztalati adatait megvetőleg elhanyagolják; pedig a természet legelrejtettebbeknek látszó titkainak nyitja jobbra közel, igen közel van hozzánk s a legjobban talán a közönségnek tudomására hozva, melyekkel ivóvizet mindenki könnyen maga megvizsgálhatja, ha tartalmaz-e az bomlásban levő szerves anyagokat!

Ezen tétel igazsága itt is az ivóvíz jószágának megbírálásánál a legszembeszökőbben nyilvánul. Az egyszerű, nem vegyész ember az ivóvíz rozszagúgára nézve közönségesen így fejezi ki magát: nem íszunk belőle, mert nagyon meszes, vagy nagyon salétromos. És ıme, a tudomány és a tapasztalati buvárlat is éppen e két anyagban, a salétromsavanyban és a mészsben találta föl képviselő jellemztes kifejezójét a víz jó vagy rossz voltának, élelmi valamint ipari célok tekintetéből.

Nem is említve, hogy ha a salétromsavasók, mint élelmi szerek a vízzel folytonosan töltvételnek a testbe, azok orvosi hatása éppen nem lehet közömbös ránk nézve: a salétromsavany együttes megjelenése a vízben a szerves anyagokkal együtt a legbiztosabb fogantya a forrásig vele elegyedtett igen, ártalmas alkatrészek elölőrzésére.

Mert bebizonyított tény, hogy a források tisztálaltatása az évszakok s más körülmények szerint nagyon változik s éppen azért könnyen válhatik veszélyessé.

Kolozsvárrt a salétromsavany tekintetében is legjobb, jobban mondva, tökéletes jó a szamos vize s vele egyenrangú a dobánygyári kuté, melyek semmi salétromsavanyt nem tartalmaznak. Ezekhez sorakoznak jószáguk szerint sorrendben:

a talpas kut, mely a salétromsavanynak csak nyomait mutatja.

A katonasütőde kutja, mely csak 0.0002 azaz csak két miriagramm salétromsavat tartalmaz, ami tekintetbe nem jöhet;

Tehát csupán e négy víz volna salétromsavany tartalomra nézve kifogástalan ivó víz. Mert e Széchenyi-kut már 13 milligrammnyit tartalmaz, ami a megengedettnél háromszorosa!

a vasuti kut 64 milligrammot,

a zsidótemetőbeli 68 milligrammot,

a muzeumi kerti csörgő plānc 99 milligrammot tartalmaz.

A többiekben oly határtalan,

iesztőmennyiségeivannakalégenysavnak s kielégítő magyarázói a kolozsváritulságosnagy halndóságna.

8. A Mész.

A mész és mellette a magnesia a főközőja a víz keménységének.

Sok mészartalom az egészségnék ártalmas, ipari használatra pedig a vizet végkép alkalmatlanná teszi.

A bécsi vízfőlügelő bizottság megállapodása szerint: a földes fémek (mész magnesia) összes mennyiségének nem szabad többnek lenni egy liter vízben, mint amennyi 0.18 gramm, azaz 18, centigramm mésznek megfelelő.

Tehát amely vízben több van, az már nem fogadható el ivó víznek.

A kolozsvári vizek e tekintetben így sorakoznak:

a Szamos vize 1—2. centigrammál

a Talpas kut 3 „

a Dobánygyári 3 „

a Széchenyi 4 „

a katonasütőde 4 „

Mind igen jó ivó vizek.

Aztán van még néhány, melyek nem sok mészartalmuk, de egyéb alkatrészeiknél fogva mégis kemények. A jónak tartott muzenkerti csörgő például 22 centigramm meszet tartalmaz és még sok magnesiát, következésképp sem ivásra sem iparra nem alkalmas! (Ki hinné vegyelemzes nélkül?)

6. Szerves anyagok.

Pettenkoffer és Kubel szerint ártalmatlan ivóvíz líterében nem szabad több szerves szilárd anyagnak lenni, mint 0.05 grammnak azaz 5 centigrammnak.

Tartalmaznak:

a Szamos vize 1—3 centgrm.

a Széchenyi kut 1 „

a katonasütőde kutja 1 „

a Talpas kut 3 „

a muzenkerti 4 „

E tekintetben is tehát ezek nagyon jó ivó vizek.

Dr. Salamon.

(Folyt. köv.)

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék 1880. évi ügyforgalmáról a következő kimutatást vettük:

X. Beadatot.

A polgári, telekúnyvi, büntügyi, fegyelmi és elnöki osztályoknál beadott összesen 15,799, ebből elintéztetett 15,771, ellátatlan 28.

Ügyek címén.

1. Közpolgári per összesen 440, melyből befejeztetett a) ítélet által 262, b) végzés által 54, c) egyezség által 38, összesen 354, folyamatban maradt 86.

2. Csődügy összesen 18, melyből befejeztetett 2, folyamatban maradt 16.

3. Örökösödési ügy összesen 212, melyből befejeztetett 182, folyamatban van 30.

4. Válto és kereskedelmi per összesen 157, mely mind ellátott.

5. Czegebejegyzés 1880-ban bejött 8, összesen 8, mely mind elintéztetett.

6. Urbéri és rokon ügy összesen 222, melyből befejeztetett 69, folyamatban van 153.

7. Egyéb folyó ügy összesen 672, mely mind elintéztetett.

8. Büntügyi vizsgálat összesen 106, melyből befejeztetett 58, folyamatban maradt 48.

9. Büntvádi per összesen 714, melyből elintéztetett a) ítélet által 101, b) megszüntetés által 400, c) írelet által 160, d) vádhatározat által 63, összesen 714.

10. Telekkönyvi per összesen 16, melyből elintéztetett 9, folyamatban van 7.

11. Telekkönyvi folyó ügy összesen 1410, melyből elintéztetett 1392, elintéztetlenül maradt 18.

Erzsébetváros, 1881. jan. hó 16-án.

Nagy Lajos,
kir. törv. elnök.

Nyilatkozat.

A felmerült félreértésekkel szemben kötelesegtünk-k tartjuk kijelenteni, hogy a „Kelet“ 280. deczember 5-iki számában „Másvilági levelek“ cím alatt Andrieux aláírással megjelent cikikk Frits Albert urat vagy bárki mást becsületében távolról sem szándékozott sérteni, s örömtünkre szolgálta, ha az által alkalmat adnánk a félreértésekből származó személyes kellemetlenségek elenyészítésére.

Kolozsvár, 1881. jan. 20.

A szerkesztőség.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. jan. 20.

Helyi hírek.

— Nemzeti színház. Tegnap a „Csók“ adatott Dömjén Rózsa k. a. és Zilahi ural. —

Dömjén k. a. mint Maritta bizonyosan igen kedves jelenség volt. Megjelenésekor igen szívesen fogadta a közönség. Sok tapsot és virágcsokrot kapott. A k. a. ma is ismételtük, reményekre jogosított kezdő. Az adott helyzetekben elég ügyességgel s elég bátran is mozog. Tud színezn, s tud érdeket kelteni azon momentum iránt, melyet éppen játszik. Arról, hogy egységes alakot mutasson be ma, egyáltalában szó sem lehet. Marittája az első jelenetekben egy együttyi kedves kis paraszt leánya volt, a ki e királyi palota minden részét szertelentül csodálkozik, s egyáltalában nem volt észrevehető rajta, hogy majd a királyt fogja tanítani arra: mi édes a csókban. Mikor pedig e jelenet rendkívül szépen írott „oktatását“ mondta el, egyáltalán nem volt érezhető rajta, mintha ő csak egy szerető tanulatlan kis leánya volna. — Mozdulatai izgatottak és szűnőnélküliek. Nem áll egy helyben egy percig sem, beszédében néhol színtelen — szóval mindazokkal a hibákkal bir, melyek a kezdő sajátjai. Mindazonáltal — mint mondtuk — tegnap hatást tudott kelteni. Van része ebben annak is, hogy a k. a. feltűnően csinos színpadi alak, s hogy helyenként sikerül előadásában egy-egy részlet. Például tegnap igen szépen mondta el a már említett bájos részt („Édes a csók-ban stb.). Nem csak értelmesen, de melegen és kedvesen, és a fára mászatott páterrel (kit Gabányi ügyesen személyesített) való jelenetben élénk és igen ügyes volt. Szóval, ha erején felül való vállalkozásokra nem kényszerítették, idővel kedvező lehet a kolozsvári közönségnek. — Az előadás általában a jobbakkal való volt. A színház telve.

— Bartha Miklós orvosai, dr. Brandt József, egyetemünkön a sebészeti tanára, dr. Bonel János, assistense, a törvényszéki vizsgáldó bizottság jelenlétében tegnap állapították meg a szakértői véleményt a szenvedett sebesülések következményei felől — s így Helly országgyűlési interpellációjára a miniszterelnök által adott válasz ama pontja, hogy az orvosi szakvélemény kérése gátolá a vizsgálat befejezését s evel az ítélet meghozatalát, most már el van hāritva. Bartha Miklós különben fū és kőn jár s egészsége teljesen helyreállottnak mondható, de kezét, fájdalm, majdnem semmire nem használhatja.

— Krasznai Miska mai jubiláris napjára az előkészületek minden irányban befejeztettek. A színtársulat tagjai és a közönség részéről készülő elismerés nyilváníatásokról a lepel természetesen csak ma este, az előadás alkalmával, vonható le teljesen s így e részről meg kell tartanunk a discretiót — minden hírlapíró voltunk mellett is. Annnyit azonban már most elárulhatunk, hogy az ünneplésre még a királyhāgón túlról is többen rāndultak át városunkba, így Rādł Ödön, a váradi színgyi-bizottság tagja. Bölöni József és bájos neje. Este, előadás után, az ünneplő közönség a Nemzeti szāloa éttermeiben gyűlt barātsāgos lakomára, hol Krasznai és neje, mint vendégek, láttunk. Szóval a huszonöt éves szolgāsāg e nappal szép elismerésben fog részesülni és méltán!

— Orosz Zsuzsi sorsa. A múlt év április havának első napján történt Zalānban (Háromszéken), hogy Orosz Zsuzsi felgyujtotta hitelen szeretője estűrjét. Szegény gyenge eszt leány volt, kit megejtett a szép szó, hitegetés. Mikor megtörtént a baj, oda hagyta a szeretője is s Orosz Zsuzsi élt ott emberek csufjára. Telt az idő, a szegény leány azt hitte, hogy hiszen az ő szegénység is, — mint minden eseményt a vilāgón — elfelejtik az emberek s ápril elsején el bātorzkodott menni a tánczba is. Gunynyal fogadták s a volt szeretője csuf nevekkel illette és megrugdosta, miközben egy más leányra mosolygott, mással tánczolt. Orosz Zsuzsi hazament keserűséggel szívében. A csendes házikóban a nagy nyitott száju kályhakezemében még pislogott a zsaratnok. A tűz elélt s nézte merő szemmel, mint omlik össze hamuvá a ragyogó parázs. Aztán megvilant a visszatérés gondolata fejében, lekaptott a tálasról egy csuprot, megrakta szőnel, gyufát is vett magához s e ment az ő hitelen szeretőjének portája felé. A szalmával fedett esűr tetejét még elérte — alāja dugta a szentet s egy rövid perc alatt lángban állott a széles őptlet. Orosz Zsuzsi megjéjett, eldobta csuprát s futásnak indult. Majd visszatért ismét s oltott ő is. Abban az időben statariális viszony volt a gyujtogatokra Háromszéken. Orosz Zsuzsit gyanusították, ott találák a csuprát is — kérdőre fogták s ő nem is tagadott semmit. Polengérré állították őt egy erős férfi — mondta —, kivel szemben nem volt más fegyvere, hát tuskót dobott a fedelére. Április 5-én el is ítélték halálra s távirat fel Kozarek mester utal a fővárosra. A késlekedés közben az egyik orvos (dr. Cseh Károly) tudakozódott a szerencsétlen leány élete felől s egyes cselekedeteiből összegyűjtött jelekből arra a meggyőződésre jutott, hogy nincs józan értelme annak, kit a törvény szerint el kellene vesztetni, s hogy nem volt beszámítható állapotban, mikor alkövette a vétket. És állította határozottan, dacozára két más kollégájának ellenkező vélemény ellenében. Akkoriban a lapok beszélték is ez ügyről. A dolog más fordulatot vett. Az

A KELET

nyomdája egy legújabb izlés szerint öntött nagy betűszállitmánynyal csak most lett felszerelve mindennemű könyvnyomdai munkára teljesen.

Felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemű meghívók, tánczrendek,

ROVATOS IVEK.

FOLYO- ÉS RÖPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.

Hivatalos nyomtatványok.

BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.

PERESIRATOK.

ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

EGÉSZEN ÚJ KIÁLLITÁSBAN BÁRMILY NAGY

FALRAGASZOK

elkészítését.

A nyomda a monarchia legelső papirgyárával áll összeköttetésben s bármiféle papírt gyári áron számít.

Pontosság, izlés, és olcsóság a jelszavunk!

Nyomdahelyiség főtér 4-ik szám.

26.—881 e. j. sz.

Árverési hirdetés.

A maros-vásárhelyi főiskola igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy kisküküllőmegyei Héderfája községben fekvő birtoka (előbb Pongrácz, azután Bénéiamin Maftéj-féle), mely áll a héderfaji tük. jegyzőkönyben A.+ 1. 3. 4. 5. 6. 7.—22. r. sz. a. körülírt s összesen 4900 frtra becsült terjedelmes belső és 50—60 hold külső ingatlanból, f. 1881. február 28-án, önkéntes árverés útján, a nevezett községben a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár: 3500 frt o. é.

Bánatpénz ez összeg 10%-ka.

A vételár részletekben is elfogadjatik.

Egyéb árverési feltételek megtudhatók h. ügyvéd Molnár Zsigmond, vagy ig. tanár Horváth Gáspárnál, előzetesen az árverés napján a helyszínen. Lehető írásbeli ajánlatok bánatpénzzel ellátva, a főisk. igazgatóságához, Horváth Gáspár igazgató tanár kezébe küldendők.

(49)

2—3

Maros-Vásárhelyt, 1880. január 14.

A m.-vásárhelyi ev. ref. főisk. igazgatósága.

Erdélyben a legelső és legnagyobb
szalámi, szalona
és mindenféle füstölt husok
nagy raktára,

KOLOZSVÁRTT, FÖTÉR, IPAROS-EGYLET HÁZA
23. SZÁM.

Alólírottak ajánljuk a vidéki és helyi t. közönségnek szalonánk

száraz, fehér, füstölt, paprikás,
és mindenféle füstölt husokkal ellátott- u. m.

sonka, oldalos, (kaiserfleisch),
császár hus, marha nyelv,
szafaládé, virsli, disznófősaft stb.

nagy raktárunkat, saját gyárunkban készült szaláminkat a legjutányosabb árak mellett.

Kitűnő zsirnak való szalona, hajt mindennap, ugy színtén friss olvasztott zsir kapható.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Kolozsvártt, 1880. decz. 18.

(545) 11—12

Benigni és Lászlóczki.

Az elgyengült férfierő, idegtompultság, titkos ifjui vétek és kiizzadások ellen
Dr. Wrun-féle peruin-por.

(perui növényekből készítve.)

A peruinpor az egyedül alkalmas a nemző észül szervek mindennemű gyengeségeit elmulasztani, és így férfiaknál a tehetlenséget (az elgyengült férfierőt), nőknél pedig a magtalanságot elhárítani. Ugy szintén pótolhatatlan szer az idegrendszer zavarainál, különösen a nedv és vérvérzések következményei az elgyengülés, nevezetesen pedig önfertőzés és éjjeli magömlések, mint a tehetlenség egyedüli okainak bekövetkezett erőtlensége a férfiaknak, valamint a láb és kezek reszketésgé ellen ezen szernek javallhatók, melyek által az elmaradhatatlan hatás bekövetkezik. (460) 11—39

Ára egy doboznak kimerítő utasítással együtt 1 frt 80 kr. Kapható Kolozsvártt dr. Hintz György gyógyszerésznél. Vezér-ügynökség Al. Gischernéi Wien, II. Kaiser Josefstrasse, Nr. 14.

Sérvésben szenvedőknek

Ajánlom az én újabban javított ruganyos sérvkötőmet, a melyek egy a legmegelőltetebb munkánál, mint éjjel az ágyban fekvéskor teljesen előnyösen alkalmasak a legesélyesebb fájdalomokat nélkül, és a folytonos használat után több esetben a fájdalom meggyógyítása is elérhető. Egyszerű darabja 4 és fél frt, 5 frt. Kettős darabja 7 és fél frt, 9 frt. Megrendeléseknél közlendő, hogy a sérv jobb vagy baloldali, ugy szintén annak és a csipőnek nagysága is. Megküldetik gyorsan utánvétellel. Ezen kívül nagy raktárom van mindenrendű acélruganyos sérvkötőkből különböző szerkezettel. Felkötők triot szarvasbőr és gummiból, mely utóbbi mindkét, különösen heresérveknél, hol a sérvkötők alkalmazása tilva van, ajánlható. Kaphatók továbbá méhelőesési-kötők, lábakra görösök elleni harisnyák, csőrök, méhfecskendők, halhólyag különlegességek, gumi lepedők, jég-hólyagok, altesti kötők, vizeletartók, húgy- és pőscsapok, belégző eszközök, méhgyűrűk, valamint minden sebészeti gumi és más műszerek, a betegápoláshoz tartozók a legnagyobb választékban és solid áron.

(449) 11—25

I. G. Zieger. Wien, Graben (Trattnerhof)

Az ifjuság szépségét a legkésőbb aggkorig megóvni, minden hölgy főfeladata,

mely kiválóan tölteteli a bőr legfogdosabb ápolását. Ennek tiszta és gyöngéd megtartása, simonítása és frissítése, foltok vörösség, sepleő és minden bőrszenny eltávolítása, egymint különösen a ráncok és redők azonnali és tartós megsemmisítése, kiválóan eszközölhető az amyra kitűnő, hatáiban meglepő

RAVISSANTE du dr. Lejosse á Paris hivatalosan megvizsgált egyetlen ártalmatlan bőrápoló szer által. Páris, London, Bécs, Budapest. A gáns hölgyvilágának legértékesebb töltete titka a fiatal kor frissességének az aggkorban való megtarthatása: ezen szeren jönnek bizonyt, és mint első szépitő szer egy hölgynek piperezastálról sem szabad hiányoznia.

Egy nagy eredeti üveg ára 2 50
Egy kis eredeti üveg ára 1 50 (használati utasítással).

Ravissante szappan a legjobb és legfinomabb illatos mosó szappan a bőr szépitése és javítására. Használat után a bőr bárszony finom lesz, és igen kellemes szagot tart meg. Sokáig tart és ki nem szárad, a ki egyszer megkísérette, az soha soha többé nem használ más szappant.

Egy doboz (3 db) ára 1 frt 35 kr. egy db. 50 kr.

Ravissante arczpor. A párisi és londoni hölgyvilág: valamint a legtöbb művésznő legkedveltebb arczpora. Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDE RAVISSANTE felül-multhatat-

lan, igen jól tapad, láthatatlan, és természetes üdéséget ad a bőrszínnek tehát legjobban ajánlhatjuk.

Nagy doboz ára 1 frt. Kisebb 60 kr. fehér vagy rózsaszínű.

Felül multhatatlan és teljesen ártalmatlan a

RAVISSANTE FOGPOR

mely a fogakat hófehérre tisztítja, odvasodástól és büzöségtől megóvjá.

Savmentes semlegesítő, vízben oldó alkat-

részekkel bír, a fogak tökéletes tisztítását lehetővé teszi, s azok mellett természetes színeket és fényeket megtartják, és sem vegyileg, sem erőművel nem lesznek megtámadva: a könnyenverző foghus természetes erejét megkapja a száj pedig kellemesen fül lesz frissítve. Egy doboz ára 50 kr.

A ki szép és egészséges fogakat óhat, az győződjék meg mihamarabb egyetlen kísérlet által, hogy mily kitűnő, majdnem csodálatra méltó hatású a

Ravissante-szájviz.

Minden savaktól mentes, s a fogak ápolására legalkalmasab életető és balzsamos növényanyagokból készítve. Általa a foghus megerősödik, a fogak zománca ápolva, a rothadás elkerülve lesz. 10 csepp elegendes belőle egy korty-vízzel, mely vegyülékkel a fogak bevezített tisztítása után, a száj jól kiöblitetik és soha sem kellend foglájásban szenvednünk.

Nem létezik más készítmény, mely mindennapi használatnál oly hasonlíthatlan jó eredményt biztosítana a fogak szépségére és fentartására nézve, mint a Ravissante szájviz, mely a fogakat oly veszélyes fogkölerakodását, és a szájának a legkellemesebb frisséget és üdéséget kölcsönözi.

Egy eredeti üveg ára 1 frt.

Valódi minőségben, nagyban és kicsinyben kaphatók a központi főraktárban

(328)

20—50

Levélbeli megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétel mellett postafordultával teljesíttetnek.

Raktár Kolozsvártt: Valentini Adolf, és Bíró János gyógyszerész uraknál és a legtöbb vidéki ilatszer- és gyógyszerárakban.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.